

Господа адмирала, генерали и офицери от запаса и резерва, уважаеми дами и господа, аз като своеобразен домакин и инициатор на това обсъждане, ще помоля да ме извините, няма да се включа в петте минути на изложението, но това е една тема, която си признавам, не просто ме изкушава, а тема която смятам за изключително важна и ще очертая и рамката и онова, което до този момент и онова, което в някаква степен е стартирано от министерството на отбраната.

Разбира се първо ще започна със това, че имам удоволствието да ви приветствам с добре дошли на поредното, но първо за тази година заседание на Обществения съвет. Аз си давам сметка, че през последните години, когато се говори за отбрана, най-общо казано, в центъра на вниманието, преобладават най-вече въпроси като участие на въоръжените сили в операции, трансформация, реформи и модернизация и инвестиции, състоянието на въоръжението и на техниката, освобождаването от излишни имоти, сделки и социална политика, възнаграждения и условия за пенсиониране. Често пъти тези теми се разглеждат в контекста на вътрешнополитическата обстановка, понякога попадат в злободневните новини, а по-ясно казано и по-често потъват в потока на ежедневната информация, освен ако не са свързани със скандал. На тази първа за годината дискусия, обаче ще продължим, разбира се разговорите по изключително важна тема, тема която е и предпоставка за формиране на национално достойнство, а в някаква степен и предпоставка за развитие на отбранителните способности. Тема която през последните години не като че ли, а е встрани от фокуса на обществения дебат и тази тема е военно патриотичното възпитание и на младите хора и по принцип. Днес сме заедно, за да говорим не само за това какво ние правим като министерство, но и какъв принос биха могли да дадат ангажираните с въпросите на отбраната организации на гражданското общество. Аз лично разчитам на предложенията на всички вас, още повече, че тук на масата стоят хора, които са с богат и респектиращ професионален опит и познания. На практика темата за военно патриотичното възпитание дълго време отсъстваше и продължава да отсъства от дневния ред. Необходими са ни решения и действия, осъзнати като необходимост, добре обмислени и приети с висока степен на съгласие в обществото. След предприетите стъпки на министерството на образованието и науката и при пълното им съдействие, занятия вече се водят в 2267 средношколски паралелки от 9ти и 10ти клас като имам сведения, че десетокласниците проявяват по-голям интерес към тази специфична материя. Ръководители на занятия са 660 военни и цивилни служители от структурите на централното военно окръжие, както и военнослужещи от въоръжените сили. Държа да отбележа, че за този свой труд те не получават допълнителни възнаграждения. Вярно е, че напоследък се заговори за военното обучение във висшите и средните училища, особено покрай приетата миналата година Наредба и условия за разкриване и осигуряване на дейността на курсове по начална и или специална военна подготовка във висшите училища и за подготовка на учениците в средните училища. Буквално в първия работен ден на настоящата година подписах заповед, с която е обявен каталог на курсовете по начална и специална военна подготовка за 2014-2015 г. заповедта е публикувана на сайта на министерството. Във военната академия и във висшите военни училища ще се провеждат курсове по начална и специална подготовка, а в гражданските висши учебни заведения ще могат да се провеждат и курсове по специална военна подготовка. В началната подготовка ще се изучават строева, тактическа, огнева подготовка, действия при терористични актове, ядрена, химическа и биологическа защита, опазване на околната среда, инженерна

подготовка, спасителни и евакуационни дейности, оказване на първа медицинска помощ, а специалната военна подготовка ще представи допълнителни знания по огнева, тактическо специална свързочна и морска подготовка, оцеляване, топография, топогеодезия, ориентиране и общовойсково разузнаване. Курсовете по начална военна подготовка ще се провеждат от началото на месец юни до началото на месец септември, успешно завършилите подготовката ще могат да бъдат вписани във военния отчет. Очакван до края на април тази година висшите учебни заведения в страната да ни изпратят заявки за обучение на техни студенти в тези курсове, в настоящия момент интерес за военна подготовка е заявен от НСА и техните курсове са включени в каталога. Разговарях с министър Клисарова, тя ме уведоми, че в този момент още три висши учебни заведения са проявили интерес за въвеждане на тези програми. Моля да имате предвид, че независимо от ограниченията в нашия бюджет, разходите за тези курсове също са за сметка на министерството на отбраната. Друга посока за съвместна работа е да популяризираме обучението във връзка със значението на военно патриотичното възпитание за развитието на най-важния компонент в отбранителната система и за отбранителните способности и това са хората. Тук също разчитам на вашите послания, идеи и помощ. През последните близо две десетилетия и половина коренно и необратимо се трансформираха и нашите икономически, политически и обществени отношения. Не само България се променя, променя се и целия свят. Стратегическата среда е различна, но не е станала кой знае колко по-сигурна и по-стабилна. Промените засегнаха естествено и отбраната, а с това и обществените възприятия, нагласи и очаквания. Вече шест години имаме и професионална армия и новите предизвикателства изискват съответно подход и отговори, а не мълчаливо подминаване. България вече 10 години е член на НАТО, 7 години изминаха от присъединяването ни към ЕС, страната ни е неделима част от Обединена Европа, освен националното гражданство, ние сме граждани и на ЕС. Днес пред младите българи има много повече възможности и пред тях ще се разкриват и още повече шансове, естествено всичко това формира новият мироглед и ценностна система. Въпреки че глобализацията, интеграцията и мултикултурализма откриват нови възможности пред всички нас, те както и всички исторически процеси съдържат и своите предизвикателства. Изправени сме както пред нови и асиметрични рискове и заплахи, така и пред предизвикателства за националната идентичност. Именно на тях трябва да отговорим като държава-член на ЕС и на НАТО и като просветена нация със хилядолетна история и европейска културна идентичност. Членството ни в международните съюзи и организации не изключва патриотизма и ние като министерство продължаваме да мислим и да работим в тази посока. Да обсъждаме значението на военно патриотичното възпитание едва ли е необходимо. Разбира се като говорим за патриотизъм според мен трябва да разбираме просветения патриотизъм, изключващ насаждането на нетърпимост и омраза към другите и като добавяме военно не означава, че се готвим за милитаризъм на програмите и обучението. Това което си мисля, че трябва да разбираме е възпитание, което дава познание и е източник на няколко неща: първо на национално достойнство, родолюбие, гордост, самочувствие; второ на познание за военната история, военната слава, героите и паметните за българската история и армия места и битки; трето – на представа за това какво са въоръжените сили и българската армия, какви са задачите им, как участват в общите усилия за постигане на сигурност и на стабилност, какво е въоръжението на българските военнослужещи; на следващо място- минимум знания и базови умения за реагиране при критични и кризисни ситуации и различна война: например-

терористични нападения, природни бедствия, промишлени аварии. Няма да скрия, че като резултат очаквам да стигнем и до допълнително мотивиране на младежите да кандидатстват във военнообразователните учебни заведения или да постъпват в професионалната армия и не на последно място, разбира се, да постъпват в професионалния резерв за попълване и окомплектоване на резерва на въоръжените сили. На институционално равнище това възпитание не може само да е отговорност само и единствено на Министерството на отбраната, необходима е ангажираност на различни държавни и местни структури, които могат да допринесат за тази кауза. Военно патриотичното възпитание не може и не трябва да бъде кампанийна и инцидентна проява, а следва да е постоянен процес, в който да бъдат ангажирани както държавните институции, така и обществото. Според мен именно тук е и незаменимата роля на неправителствените организации, военно патриотичните съюзи, поради което наистина очаквам една съдържателна дискуссия. Онова което ни е необходимо и в което виждам смисъла на днешната дискуссия е да говорим, да обсъждаме и да обогатяваме формите, чрез които да се реализира този процес, средствата и тяхното съдържание. Да дам пример, който в случая не засяга, но включва разбира се военните медии, и още освен безспорната роля на Националния военно исторически музей, в различни посоки, включително и в популяризирането на богатата ни история и славно минало, освен безценните експонати, които се съхраняват в него, той е и незаменим източник на различни прояви и инициативи. Днес откриваме така нареченият интерактивен кът за деца от 3 до 12 години, програмата МИГ „Мислители, изобретатели, герои“ , откриваме обновена експозиция и изложбена зона със съвременни изделия на българската отбранителна индустрия. Ето ви няколко конкретни примера за начина, по който може да се реализира този процес. Едва ли е необходимо тук да споменавам гостуването с експонати, изложби, отворените врати, не бива да подминаваме ролята на националната гвардейска част, включително с нейните спектакли и изпълнения. Според мен лидерска позиция в лицето на Националната гвардейска част, но разбира се не бих искал да отнемам възможността на всички да направят предложения и съответно своя коментар. Благодаря ви за вниманието!